

DOKUMENT PASZPORTOWY

- **PRAWO** - każdy obywatel polski ma prawo do otrzymania paszportu. Pozbawienie lub ograniczenie tego prawa może nastąpić wyłącznie w przypadkach przewidzianych w ustawie.
  - **FUNKCJE:**
    - 1) uprawnia do przekraczania granicy i pobytu za granicą;
    - 2) poświadcza obywatelstwo polskie;
    - 3) poświadcza tożsamość osoby w nim wskazanej w zakresie danych, jakie ten dokument zawiera;
Utrata ważności dokumentu paszportowego nie pozbawia jego posiadacza prawa wjazdu na podstawie tego dokumentu na terytorium RP.
  - **WŁASNOŚĆ** - dokumenty paszportowe w okresie ich ważności stanowią własność RP.
  - **FORMA** - dokumenty paszportowe mają formę książeczki.
-

Paszport

- podstawowy dokument paszportowy;
- ważny przez okres 10 lat od daty jego wydania.

Paszport tymczasowy

- paszport tymczasowy **wydaje się:**
  - 1) osobom przebywającym za granicą, na czas oczekiwania przez nie na doręczenie paszportu sporządzonego w RP,
  - 2) osobom przebywającym czasowo w RP i za granicą, na powrót do miejsca stałego pobytu,
  - 3) osobom przebywającym w RP i za granicą, w udokumentowanych nagłych przypadkach związanych z chorobą lub pogrzebem członka rodziny,
  - 4) osobom przebywającym w RP i za granicą, w udokumentowanych nagłych przypadkach związanych z prowadzoną działalnością zawodową,
  - 5) osobom, od których pobranie odcisków palców jest fizycznie niemożliwe, a przeszkoda ta ma charakter czasowy;
- **dopuszcza się możliwość wydania** paszportu tymczasowego z urzędu osobom przebywającym za granicą, które nie posiadają dokumentu paszportowego, jeżeli przemawiają za tym ważne okoliczności;
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydawanie przez konsula paszportu tymczasowego bez zamieszczania w tym paszporcie numeru PESEL:
  - 1) małoletniemu urodzonemu za granicą,
  - 2) obywatelowi polskiemu zamieszkałemu poza okręgiem konsularnym,
  - 3) obywatelowi polskiemu stale zamieszkałemu w okręgu konsularnym, któremu do chwili złożenia wniosku o paszport nie został nadany numer PESEL;
- ważny przez okres w nim wskazany, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od daty jego wydania;
- nie zamieszcza się w nim danych biometrycznych.

Paszport dyplomatyczny

- uprawnionymi do otrzymania paszportu dyplomatycznego są:
  - 1) Prezydent RP,
  - 2) Marszałek i wicemarszałkowie Sejmu,
  - 3) Marszałek i wicemarszałkowie Senatu,
  - 4) Prezes i wiceprezesa RM,
  - 5) ministrowie, sekretarze i podsekretarze stanu,
  - 6) posłowie i senatorowie,
  - 7) posłowie do PE wybrani w RP,
  - 8) Prezes, Wiceprezes i sędziowie TK,
  - 9) Pierwszy Prezes i Prezesi SN,
  - 10) Prezes i wiceprezesa NSA,
  - 11) Prokurator Krajowy i pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego;
- paszporty dyplomatyczne otrzymują także **małżonkowie osób** wymienionych w ust. 1 pkt 1-5 i 8-10, jeżeli towarzyszą im **w podróży służbowej** poza granicami kraju;
- **uprawnionymi do otrzymania paszportu dyplomatycznego** są również osoby zajmujące stanowiska lub pełniące funkcje:

- 1) w służbie zagranicznej, które posiadają stopień dyplomatyczny,
  - 2) związane z przywilejami i immunitetami dyplomatycznymi na podstawie umów międzynarodowych, których stroną jest RP, lub zwyczajów międzynarodowych,
  - 3) w wyniku skierowania do pracy w organizacjach międzynarodowych;
- paszport dyplomatyczny **przysługuje członkom rodziny** w rozumieniu przepisów ustawy o służbie zagranicznej, jeżeli pozostają z nimi we wspólnocie domowej i przesiedlają się z nimi za granicę. Członkowie rodzin osób, nieprzesiedlający się za granicę są uprawnieni do otrzymania paszportu dyplomatycznego w celu odwiedzin tych osób;
  - uprawnieni do otrzymania paszportu dyplomatycznego są także byli Prezydenci RP, byli PRM oraz byli MSZ, którzy zostali powołani do pełnienia tych funkcji, poczynając od dnia 24 sierpnia 1989 r.;
  - w przypadkach uzasadnionych potrzebą ochrony interesów RP za granicą minister właściwy do spraw zagranicznych może podjąć decyzję o wydaniu paszportu dyplomatycznego również innym obywatelom polskim;
  - ważny przez okres w nich wskazany, ale nie dłużej niż 10 lat od daty ich wydania;
  - w paszporcie dyplomatycznym zamieszcza się dodatkowo stopień dyplomatyczny, funkcję, stanowisko lub tytuł posiadacza paszportu.

Paszport służbowy MSZ

- paszport służbowy MSZ przysługuje członkom służby zagranicznej nieposiadającym stopnia dyplomatycznego oraz innym osobom skierowanym do wykonywania obowiązków służbowych w placówce zagranicznej;
  - paszport służbowy MSZ przysługuje członkom rodziny w rozumieniu przepisów ustawy o służbie zagranicznej, jeżeli pozostają z nimi we wspólnocie domowej i przesiedlają się z nimi za granicę. Członkowie rodzin osób, nieprzesiedlający się za granicę są uprawnieni do otrzymania paszportu służbowego MSZ w celu odwiedzin tych osób;
  - w przypadkach uzasadnionych potrzebą ochrony interesów RP za granicą minister właściwy do spraw zagranicznych może podjąć decyzję o wydaniu paszportu służbowego MSZ również innym obywatelom polskim;
  - ważny przez okres w nich wskazany, ale nie dłużej niż 10 lat od daty ich wydania.
-

Paszport dla małoletnich

- paszport wydany małoletniemu, który nie ukończył 13 lat, jest ważny 5 lat od daty jego wydania;
- na wydanie dokumentu paszportowego osobie małoletniej jest wymagana pisemna zgoda obojga rodziców, których własnoręczność podpisów poświadcza organ paszportowy lub notariusz, chyba że na podstawie orzeczenia sądu jeden z rodziców został pozbawiony władzy rodzicielskiej lub władza ta została ograniczona. W przypadku braku zgodności stanowisk rodziców lub niemożności uzyskania zgody jednego z nich, zgodę na wydanie dokumentu paszportowego zastępuje orzeczenie sądu rodzinnego.
- jeżeli uzyskanie zgody jednego z rodziców jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, dokument paszportowy za granicą może być wydany za zgodą tylko jednego z rodziców, o ile przemawia za tym dobro małoletniego;
- w przypadku gdy małoletni przebywa za granicą bez opieki rodziców, paszport tymczasowy może być wydany bez ich zgody.

Drugi paszport

- w wyjątkowych sytuacjach dotyczących osoby występującej o **paszport**, w szczególności uzasadnionych:
    - 1) względami ochrony życia i zdrowia tej osoby,
    - 2) poważnymi trudnościami w prowadzeniu przez nią działalności humanitarnej,
    - 3) posiadaniem w paszporcie wiz lub pieczęci potwierdzających przekraczanie granicy państw lub pobyt na ich terytorium, co uniemożliwia lub znacznie utrudnia wjazd na terytorium innego państwa,
    - 4) względami bezpieczeństwa państwa;po uprawdopodobnieniu tych okoliczności, tej samej osobie można wydać drugi paszport, z tym, że okres jego ważności wynosi 2 lata od daty jego wydania.
  - w przypadkach uzasadnionych potrzebami służby zagranicznej oraz względami bezpieczeństwa państwa tej samej osobie można wydać **drugi paszport dyplomatyczny lub służbowy MSZ**.
-

ORGANY PASZPORTOWE

Minister wł. ds. wewnętrznych

- organ właściwy w sprawach zapewnienia książeczek dokumentów paszportowych, sporządzania paszportów oraz na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych, sporządzania paszportów dyplomatycznych i paszportów służbowych MSZ;
- w drodze decyzji administracyjnej, wyraża zgodę lub odmawia wyrażenia zgody na wydanie obywatelowi drugiego paszportu;
- może wydać paszport w uzasadnionych przypadkach, gdy przemawia za tym ważny interes państwa;
- organ wyższego stopnia w rozumieniu przepisów KPA w stosunku do wojewodów i konsulów, w zakresie wskazanym w ustawie, a dotyczącym paszportów i paszportów tymczasowych;
- sprawuje zwierzchni nadzór nad prowadzeniem spraw dotyczących paszportów i paszportów tymczasowych.

Minister wł. ds. zagranicznych

- wydaje, odmawia i unieważnia paszporty dyplomatyczne i paszporty służbowe MSZ;
- w przypadkach uzasadnionych potrzebą ochrony interesów RP za granicą może podjąć decyzję o wydaniu paszportu służbowego MSZ lub paszportu dyplomatycznego również innym obywatelom polskim;
- sprawuje zwierzchni nadzór nad prowadzeniem spraw dotyczących paszportów dyplomatycznych i paszportów służbowych MSZ.

Wojewoda

- organ właściwy w sprawach sporządzania paszportów tymczasowych;
- wydaje, odmawia wydania i unieważnia paszporty i paszporty tymczasowe w RP.

Konsul

- organ właściwy w sprawach sporządzania paszportów tymczasowych, w tym może wydać w określonych przypadkach paszport tymczasowy bez zamieszczania w tym paszporcie numeru PESEL;
- W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem osoby ubiegającej się o dokument paszportowy, pomimo istnienia przesłanek uzasadniających odmowę jego wydania, konsul może wydać paszport tymczasowy;
- wydaje, odmawia wydania i unieważnia paszporty i paszporty tymczasowe za granicą;
- za zgodą ministra wł. ds. zagranicznych może unieważnić paszporty dyplomatyczne i służbowe MZS za granicą.

WYDAWANIE DOKUMENTÓW PASZPORTOWYCH

- na wniosek osoby pełnoletniej po przedłożeniu wymaganych dokumentów, pobraniu danych biometrycznych i uiszczeniu należnej opłaty;
  - wniosek o wydanie dokumentu paszportowego składa się osobiście, z wyjątkiem następujących przypadków:
    - 1) wniosek o wydanie dokumentu paszportowego osobie małoletniej składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów wraz z pisemną zgodą drugiego z rodziców lub ustanowionego przez sąd opiekuna, poświadczoną za zgodność podpisu przez organ paszportowy lub notariusza;
    - 2) wniosek o wydanie dokumentu paszportowego osobie ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską składają rodzice, a niepozostającej pod władzą rodzicielską składa opiekun ustanowiony przez sąd;
  - przy składaniu wniosku o wydanie dokumentu paszportowego w/w osobom jest wymagana obecność osoby małoletniej, która ukończyła 5 lat, oraz osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie;
  - przy składaniu wniosku o wydanie paszportu dyplomatycznego lub paszportu służbowego MSZ jest wymagana obecność osoby małoletniej oraz osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie;
  - w uzasadnionych przypadkach, gdy w danym państwie nie ma polskiego urzędu konsularnego lub warunki uniemożliwiają lub znacznie utrudniają osobiste złożenie wniosku o wydanie paszportu tymczasowego w urzędzie konsularnym, na wniosek osoby ubiegającej się o wydanie paszportu tymczasowego, konsul może odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku i osobistego odbioru tego dokumentu.;
  - odbiór dokumentu paszportowego następuje osobiście, z wyjątkiem osoby małoletniej i ubezwłasnowolnionej całkowicie, dla których odbioru dokumentu paszportowego może dokonać jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów. W uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza w warunkach szczególnie utrudnionego dojazdu do urzędu konsularnego, na wniosek osoby ubiegającej się o wydanie dokumentu paszportowego, konsul może odstąpić od wymogu osobistego odbioru dokumentu paszportowego.
-

ODMOWA

- przesłanki:
  - 1) na wniosek sądu prowadzącego przeciwko osobie ubiegającej się o dokument paszportowy postępowanie w sprawie karnej lub postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe, postępowanie w sprawie nieletniego lub prowadzącego postępowanie cywilne,
  - 2) na wniosek organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, organu postępowania wykonawczego w sprawie karnej, w tym o przestępstwo skarbowe, przeciwko osobie ubiegającej się o wydanie dokumentu paszportowego;
- forma: decyzja administracyjna.

WYMIANA

- w przypadku zmiany lub konieczności sprostowania danych zamieszczonych w dokumencie paszportowym, osoba posiadająca ważny dokument paszportowy jest obowiązana wystąpić o jego wymianę niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji administracyjnej lub prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego zmianę albo sporządzenia aktu małżeństwa stwierdzającego zmianę nazwiska,
- w przypadku obywateli polskich przebywających za granicą termin wynosi 90 dni.

UTRATA/ ZNISZCZENIE

- osoba, która utraciła dokument paszportowy lub której dokument paszportowy uległ zniszczeniu, jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym organ paszportowy, który dokument wydał lub organ paszportowy właściwy ze względu na miejsce pobytu tej osoby;
- odnaleziony dokument paszportowy nie podlega zwrotowi osobie, której został uprzednio wydany;
- osoba, która znalazła dokument paszportowy innej osoby, jest obowiązana do przekazania tego dokumentu do najbliższego organu paszportowego, Policji lub innego organu administracji publicznej. Jeżeli osoba odnalazła własny dokument paszportowy wcześniej zgłoszony jako utracony, jest obowiązana do jego zwrotu właściwemu miejscowo organowi paszportowemu.

UTRATA WAŻNOŚCI

- z dniem zawiadomienia o jego utracie, zniszczeniu lub znalezieniu;
- z dniem utraty obywatelstwa polskiego przez posiadacza dokumentu paszportowego;
- z dniem śmierci jego posiadacza;
- po upływie 60 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji administracyjnej lub prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego zmianę danych albo sporządzenia aktu małżeństwa stwierdzającego zmianę nazwiska, a w przypadku małżeństwa zawartego przed konsulem lub organem zagranicznym - od dnia doręczenia odpisu aktu małżeństwa. W przypadku obywateli polskich przebywających za granicą termin wynosi 4 miesiące.

UNIEWAŻNIENIE

- przesłanki:
  - 1) na wniosek sądu prowadzącego przeciwko posiadaczowi dokumentu paszportowego postępowanie w sprawie karnej lub postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe, postępowanie w sprawie nieletniego lub prowadzącego postępowanie cywilne,
  - 2) na wniosek organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze, organu postępowania wykonawczego w sprawie karnej, w tym o przestępstwo skarbowe, przeciwko posiadaczowi dokumentu paszportowego,
  - 3) na wniosek sądu prowadzącego postępowanie w sprawie o wykonywanie władzy rodzicielskiej, unieważnia się dokument paszportowy małoletniego, w stosunku do którego ma zostać wydane orzeczenie w przedmiocie wykonywania władzy rodzicielskiej,
  - 4) gdy wydano dokumentu paszportowego z naruszeniem ustawy;
- forma: decyzja administracyjna;
- obowiązki stron:
  - 1) osoba, wobec której wydano decyzję o unieważnieniu dokumentu paszportowego, jest obowiązana do jego zwrotu organowi paszportowemu,
  - 2) osoba zgłaszająca zgon lub inna osoba posiadająca dokument paszportowy osoby zmarłej jest obowiązana do zwrotu tego dokumentu kierownikowi USC, właściwemu do sporządzenia aktu zgonu lub organowi paszportowemu.